

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobců: **a) Ing. J. D., b) Mgr. I. D.,** oba zastoupeni JUDr. Lubomírem Fockem, advokátem se sídlem Náprstkova 276/2, Praha 1, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje,** se sídlem Jeremenkova 1191/40a, Olomouc, **za účasti** osob zúčastněných na řízení: **I) CETIN a. s.,** se sídlem Českomoravská 2510/19, Praha 9, **II) D. R.,** zastoupena JUDr. Radkem Židlíkem, advokátem, se sídlem třída Tomáše Bati 1560, Zlín, **III) L. M.,** v řízení o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení II) proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci ze dne 30. 10. 2019, č. j. 65 A 16/2018 - 62,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozsudkem ze dne 30. 10. 2019, č. j. 65 A 16/2018 - 62, zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 1. 2018, č. j. KUOK 14806/2018. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobců a potvrdil rozhodnutí Magistrátu Města Přerova (dále jen „stavební úřad“) ze dne 16. 10. 2017, č. j. MMPř/129308/2017/LJ, kterým stavební úřad rozhodl o umístění a povolení stavby „Vila v sadu novostavba“ na pozemcích parc. č. X v k. ú. P. (dále jen „stavba“).

[2] Proti tomuto rozsudku podala osoba zúčastněná na řízení II) [dále jen „stěžovatelka“] kasační stížnost. V jejím doplnění ze dne 18. 5. 2020 navrhla, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Návrh odůvodnila tím, že by výkon nebo jiné právní následky napadeného rozsudku krajského soudu znamenaly pro ni nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout žalobcům. Újmu spatřovala v aktuální hrozbě, že bude zahájeno řízení o odstranění stavby podle § 129 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), a že by tak již část stavby postavené na základě povolení zrušeného rozsudkem krajského soudu musela odstranit. Navíc stěžovatelka již v mezidobí utrpěla nemalou finanční újmu v důsledku povinnosti uhradit některé stavební náklady příslušné stavební firmě, na něž má tato firma podle příslušné smlouvy o dílo nárok (již provedené stavební práce, záloha a údržbové práce). Tyto náklady by nemusely přijít vniveč, pokud by Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek (a zejména pokud by poté zrušil rozsudek krajského soudu). V neposlední řadě pak stěžovatelce v důsledku rozsudku krajského soudu hrozí povinnost nést další náklady v podobě smluvních sankcí, které po ní může žádat stavební firma z titulu prodlení na straně objednatele v aspektu umožnění stavebních prací na stavbě (navýšení ceny díla z titulu

zvýšení cen stavebních prací, dodávek či materiálu, paušální náhrada vícenákladů souvisejících s přerušením prací). Naproti tomu v případě žalobců lze uvažovat toliko o velmi nekonkrétní hrozbě újmy v podobě pokračování ve stavebních pracích na základě rozhodnutí zrušeného rozsudkem krajského soudu (zásah do vlastnických práv žalobců coby vlastníků sousedního pozemku a stavby na něm stojící). Jestliže by stěžovatelka v mezidobí postupovala na základě „obžvlého“ povolení, nepochybně by tím nezasáhla do práv žalobců jakkoliv intenzivně. Přiznání odkladného účinku není ani v rozporu s důležitým veřejným zájmem, kterým v daném případě může být jen zájem na naplnění obecných požadavků na výstavbu (§ 169 stavebního zákona), resp. obecných požadavků na využívání území podle vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území v dané lokalitě, ve znění pozdějších předpisů.

[3] Žalovaný ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti uvedl, že s jeho přiznáním nesouhlasí. V důsledku vydání napadeného rozsudku krajského soudu stěžovatelce nemůže vzniknout újma, natož nepoměrně větší újma než žalobcům. Za újmu stěžovatelka považuje odstranění stavby a zaplacení významné finanční částky. V daném případě byla zahájena stavba a byla realizována do určitého stavu. Náklady na tuto část stavby nesl, jak uvedla sama stěžovatelka, její syn, na kterého jsou vystavovány daňové doklady. Po vydání rozsudku krajského soudu si musí být stěžovatelka, potažmo její syn, vědomi, že pokud budou pokračovat v další realizaci předmětné stavby, tak se vystavují sami riziku větších finančních ztrát a na této skutečnosti nic nezmění ani odkladný účinek kasační stížnosti. Odkladný účinek žaloby, resp. kasační stížnosti má povahu výjimečného institutu, který se neposkytuje automaticky. Žalovaný nerozporuje tvrzení stěžovatelky, že osobě, která je uvedena ve smlouvě o dílo na stavební práce a na kterou jsou vystavovány daňové doklady, může vzniknout újma z hlediska smluvních závazků vyplývajících ze smlouvy o dílo, ale touto osobou není stěžovatelka, ale osoba od ní odlišná. Není tak splněna základní podmínka pro přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

[4] Rovněž žalobci ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku uvedli, že s jeho přiznáním nesouhlasí. Pokud jde o újmu vzniklou nuceným odstraněním stavby, toto tvrzení je ryze spekulativní a účelové, jelikož tento následek nemusí nastat. K tvrzení stěžovatelky, že již v mezidobí „utrpěla nemalou finanční újmu“ v souvislosti s hrazením stavebních nákladů, lze uvést, že se nejedná o újmu ve smyslu majetkové škody, ale pouze o náklady vyplývající ze smlouvy o dílo. Smluvní pokuta ve výši 10 000 Kč měsíčně nastupující v případě pozastavení stavebních prací je bagatelní ve vztahu k předmětu celého kasačního řízení. Žalobci dále poukázali na to, že stěžovatelka činila a činí takové kroky, které přímo implikují vznik újmy v její sféře, resp. že neplnila a neplní obecnou povinnost prevence vzniku škod. V lednu 2020 byly na předmětném pozemku znovu zahájeny stavební práce a navážení materiálu. Stěžovatelka tak pokračuje v provádění stavby bez patřičného platného stavebního povolení. Sama a z vlastního rozhodnutí se tak vystavuje riziku, že pokud nebude kasační stížnosti vyhověno, tak jí hrozí ztráta zbytečně vynaložených finančních prostředků. Žalobci jsou proto toho názoru, že pro přiznání odkladného účinku se stěžovatelce nepodařilo prokázat, že jí hrozí závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická a bagatelní újma. Nadto stěžovatelka činila a činí vše proto, aby jí újma vznikala, tedy neplní svou prevenční povinnost, když postupuje v rozporu s platnými stavebními předpisy. Z výše uvedených důvodů tedy nedošlo k naplnění kumulativních podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[5] Nejvyšší správní soud vycházel při posouzení návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti z následujících skutečností, úvah a závěrů:

[6] Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; § 73 odst. 2 až 5 se užije přiměřeně. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s.

pokračování

ve spojení s § 107 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[7] Nejvyšší správní soud v první řadě připomíná, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, jež je mimořádným opravným prostředkem směřujícím proti pravomocnému soudnímu rozhodnutí, přichází v úvahu pouze ve výjimečných situacích, v nichž by, s ohledem na poměry konkrétního stěžovatele, mohly výkon či případně jiné právní následky rozhodnutí u tohoto stěžovatele vést k velmi závažným až nevratným následkům.

[8] S ohledem na výše uvedené tak lze konstatovat, že možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek, tj. kasační stížnosti lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatelku nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Břemeno tvrzení i břemeno důkazní ohledně prokázání splnění podmínek pro přiznání odkladného účinku, tj. negativních právních důsledků spjatých s rozhodnutím krajského soudu, nese v dané věci stěžovatelka. Hrozbu *nepoměrně větší újmy* musí stěžovatelka dostatečně určitě tvrdit a rovněž náležitě doložit. Nejvyšší správní soud poukazuje na dispoziční zásadu ovládající celé řízení o kasační stížnosti - kasační soud není povolán k tomu, aby za stěžovatelku vlastní vyhledávací činností zjišťoval či dokazoval důvody pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Žádost o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti musí být proto dostatečně individualizovaná a podepřená konkrétními důkazy (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2012, č. j. 8 As 65/2011 - 74). Nejvyšší správní soud přitom nyní pomíjí, zda jsou námitky stěžovatelky týkající se dané věci (zákonnosti a přezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí) důvodné či nikoli, neboť přezkum důvodů je vyhrazen až meritornímu posouzení věci a není předmětem rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku. K povaze přezkoumávaného rozhodnutí při rozhodování o odkladném účinku však přihlédnout musí.

[9] Nejvyšší správní soud má za to, že stěžovatelka nedoložila a neprokázala, že jí v důsledku výkonu rozsudku krajského soudu hrozí nepoměrně větší újma než jiným osobám. Stěžovatelka spatřuje hrozbu nepoměrně větší újmy za prvé v tom, že v případě nepřiznání odkladného účinku může dojít k nucenému odstranění stavby. Uvedené tvrzení stěžovatelky lze považovat za spekulativní a předčasné. V případě stěžovatelky krajský soud toliko zrušil rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobců a potvrzeno rozhodnutí stavebního úřadu o umístění a povolení stavby. Důvodem zrušení byla přitom jeho nepřezkoumatelnost, neboť podle názoru krajského soudu se správní orgány nedostatečně vypořádaly s posouzením dané lokality jako území se zvláště stísněnými územními podmínkami. Krajský soud tedy věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení s tím, že nevyslovil závazný právní názor, pokud jde o hmotněprávní posouzení věci. Výkon nebo jiné právní následky napadeného rozsudku proto neznamenají bez dalšího existenci bezprostředního nebezpečí odstranění předmětné stavby. Případná újma může vzniknout pouze neodkladným výkonem rozhodnutí o odstranění stavby, které však není předmětem soudního přezkumu v tomto řízení.

[10] Stěžovatelka dále spatřuje hrozbu nepoměrně větší újmy v tom, že v souvislosti s prováděním stavby již byla zaplacená významná finanční částka (provedené práce a záloha) a že v případě prodloužení hrozí vícenáklady a smluvní sankce ze strany stavební firmy. K tomu považuje Nejvyšší správní soud za nutné uvést, že stěžovatelka nijak neprokázala, že takto specifikovaná újma hrozí přímo jí, neboť ve smlouvě o dílo ze dne 2. 9. 2019 je jako objednatel uveden M. R., tedy osoba odlišná od stěžovatelky. Rovněž na stěžovatelkou

předložených daňových dokladech (fakturách) je uveden tento objednatel. Argumentuje-li tedy stěžovatelka újmou, kterou má utrpět jiná osoba (objednatel), pak je tato argumentace nepřipadná. Hrozící újma se zásadně posuzuje ve vztahu k navrhovateli odkladného účinku (zde stěžovatelka) a nelze do ní promítat případné nesnáze třetích osob. Tyto třetí osoby jsou zohledňovány při posuzování skutečnosti, zda jim přiznáním odkladného účinku může újma vzniknout; obráceně však postupovat nelze, tj. není možné podrobit zkoumání, zda třetí osoba utrpí újmu v případě, kdy odkladný účinek přiznán nebude. Tento závěr plyne především z výjimečnosti přiznání odkladného účinku, neboť jinak by Nejvyšší správní soud musel zkoumat, zda výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí krajského soudu způsobí třetím osobám újmu v každém případě podání kasační stížnosti, která obecně nemá odkladný účinek (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2007, č. j. 1 As 43/2007 - 76).

[11] Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že ani v případě, pokud by stěžovatelka prokázala, že finanční újma související s prodlením s prováděním stavby hrozí přímo jí, nebyla by tato skutečnost sama o sobě důvodem pro přiznání odkladného účinku. V důsledku rozsudku krajského soudu, který zrušil odvolací rozhodnutí žalovaného, stěžovatelka nedisponuje pravomocným rozhodnutím o umístění a povolení stavby. V případě přiznání odkladného účinku kasační stížnosti by stavebník na základě žalobou napadeného rozhodnutí mohl ve stavbě pokračovat a mohlo by tak dojít k tomu, že bude tato stavba dokončena ještě před rozhodnutím soudu o kasační stížnosti. Pokud by byla kasační stížnost shledána nedůvodnou, tak by případné odstranění stavby bylo spojeno se značnými obtížemi i náklady, které se navíc budou s pokračujícími pracemi neustále navyšovat. Za tohoto stavu je namísto kasační stížnosti odkladný účinek nepřiznat. Soud má za to, že v případě přiznání odkladného účinku a následného shledání nedůvodnosti kasační stížnosti hrozí újma a komplikace (a to jak žalobcům, tak stavebníkovi) nepoměrně vyšší než v případě, že nebude odkladný účinek přiznán. V takovém případě totiž hrozí stavebníkovi újma toliko taková, že nebude moci stavbu po nějakou dobu dokončit. Poměřuje-li soud tuto újmu stavebníka s újmou žalobců, kterým skutečně může neprodleným výkonem správního rozhodnutí (tj. dokončením stavby na sousedním pozemku) hrozit újma spočívající v zásahu do jejich soukromí a vlastnického práva, považuje soud újmu žalobců za újmu nepoměrně vyšší. V této souvislosti lze poukázat, že dokončení stavby je v praxi zpravidla stavem nevratným, neboť její případné odstranění bývá procesem komplikovaným a obtížně proveditelným.

[12] Ze shora uvedeného vyplývá, že v posuzované věci nebyly splněny podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vyžadované v § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto nepřiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

[13] Závěrem Nejvyšší správní soud připomíná, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. června 2020

Mgr. David Hipšr
předseda senátu